

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 13872

Tarih : 16-09-2025

34112

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı İbrahim YUMAKLI tarafından Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Nejla DEMİR

Ağrı Milletvekili

Bu yaz Ağrı ve Kars gibi büyükbaş hayvancılığın yoğun olarak yapılan iller başta olmak üzere Türkiye'nin birçok ilinde yaygın olarak görülen şap hastalığı, hayvancılıkla geçinen çiftçilerin yaşamını doğrudan tehdit etmeye devam etmektedir. İktidarın ihmali, bakanlık uhdesinde bulunan aşılardan yetersiz olması, zamanında alınmayan önlemler ve geç müdahale edilmesi sebebiyle salgın geniş alanlara yayılırken çiftçilere herhangi bir destek verilmesi hayvancılık yapan çiftçilerin mağduriyetini artırmıştır. Bu süreçte çiftçilerimizin maliyeti ve borç yükü artmış, birçok çiftçimiz hayvanlarını satamadığı için bireylere ve bankalara olan borçlarını ödeyememiştir. Bu nedenle ilk olarak çiftçilerimizin bankalara olan borçları ertelenmeli ve faizsiz hayvancılık kredi alma imkanları sağlanmalıdır.

Hayvan pazarlarının bir an önce açılması önemli ve yurttaşlarımız bu konuda büyük bir beklenti içerisinde. Ancak gerekli önlemler alınmadan hayvan pazarlarının açılması önümüzde süreçte çok daha büyük mağduriyetlere yol açabilme riskini de barındırmaktadır. Bu nedenle zaman kaybedilmeden gerekli önlemler alınmalı ve hayvan pazarına alınacak hayvanların aşılırları mutlaka ücretsiz bir şekilde yapılmalıdır. Aksi takdirde yeni bir mağduriyet çiftçilerimiz çok daha büyük maddi kayıplar ve maliyetlerle karşı karşıya kalacaktır.

Bununla birlikte gerekli önlemler alınmadan hayvan pazarlarının açılması yeni riskleri de beraberinde getirmektedir. Bu anlamda kamuoyuna yansıyan iddialara göre, Ağrı'da

hayvan pazarlarının yeniden açılabilmesi için gerekli yasal şart olan %85 aşılama oranı sağlanmadığı hâlde, yalnızca %51,82 oranında aşı yapıldığı halde pazarların açıldığı iddia edilmektedir. Daha önce Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı'nın daha önce aşılama oranı yüzde 85'in altındaki illerde hayvan pazarlarının açılmayacağını açıklamıştı. Ancak buna rağmen yanıtıcı verilerle aşılama oranı yüksek gösterilerek Ağrı hayvan pazarının açılmasının sağlandığı iddia edilmektedir. Bu durumun ortaya çıkması üzerine, veteriner hekimlere "aşı yapılmamış hayvanların da sisteme aşı yapılmış gibi girilmesi" yönünde baskı yapıldığı da ileri sürülmektedir.

Türkiye'de hayvancılık önemli geçim kaynaklarından biridir. Ancak iktidarın uzun yıllardır izlediği rant ve ithalat odaklı politikalar, üreticiler kaderine terk edilmiş, bir yandan hayvancılığın temel girdi maliyetleri artarken diğer yandan hayvan sağlığı ve gıda güvenliği alanında ciddi riskler ortaya çıkmıştır. Önleyici veteriner hekimliği hizmeti olmadığından dolayı şap hastalığı gibi salgınların etkin biçimde önlenmemesi, üreticinin hem ekonomik hem de sosyal anlamda yıkımına yol açmıştır.

Özellikle şap hastalığının yaygınlaştığı bu dönemde özel sektör aşı fiyatlarının 4-5 katına çıkmış olması, üreticinin sırtındaki yükü daha da ağırlaştırmaktadır. Bakanlığınız, zamanında ve etkin bir aşı seferberliği başlatmak yerine, üreticiyi özel sektörün insafına terk etmiş, aşırı fiyat artışlarına karşı hiçbir önlem almamıştır.

Hayvancılık yalnızca salt bir ekonomik faaliyet değildir, aynı zamanda toplumsal yaşamın, kültürel varlığın ve önemli bir istihdam kaynaklarındandır. Ancak yaklaşık 23 yıllık AKP iktidarında ısrarla uygulanan yanlış tarım politikaları, köylüyü ve üreticiyi yok sayarak, hayvancılığı tamamen ithalat lobilerinin ve sermayenin çıkarlarına teslim etmiştir. İktidarın bu yanlış tutumundan derhal vazgeçmelidir.

Bu bağlamda;

1. Şap hastalığından etkilenen çiftçilerimizin desteklenmesi, bankalara olan borçlarının ertelenmesi ve faizsiz hayvancılık kredi alma imkanları sağlanmasına yönelik bir çalışmanız var mı?
2. Ağrı'da yanıtıcı verilerle aşılama oranı yüksek gösterilerek Ağrı hayvan pazarının açılmasının sağlandığı iddiası doğru mudur?

3. Bu durumun ortaya çıkması ile birlikte veteriner hekimlere, aşı yapılmamış hayvanların sisteme “yapılmış gibi” kaydedilmesi yönünde baskı yapıldığı iddiası doğru mudur? Bu iddialar hakkında Bakanlığınızca herhangi bir soruşturma başlatılmış mıdır?
4. Eylül 2025 yılı itibarıyla Ağrı'daki büyük ve küçük hayvan varlığı kaçtır? Şap aşısı uygulanan hayvan sayısı kaçtır?
5. Bu yıl Ağrı'da şap hastalığından dolayı kaç hayvan ölmüş, hayvanları ölen çiftçilere yönelik herhangi bir destek yapılmış mıdır? Yapılmışsa hangi tür destekler yapılmıştır?
6. Aşı fiyatlarının özel sektörde 4-5 katına çıkmasına yönelik önlemlerin alınmamasının gerekçesi nedir? Özellikle kriz anlarında bu tür fiyat artışların önlenmesi ve üreticinin korunması için bakanlığınızın herhangi bir eylem planı var mıdır?
7. 500 bin doz aşının ithal edildiği ve İç Anadolu bölgesine dağıtıldığına dair iddialar doğru mu?